

gennem Tiderne, at naar Præsterne har faaet Lov til at bygge, har de optaget et Byggelaan, der skulde forrentes og afdrages, de har faaet udarbejdet Tegninger, som er blevet godkendt, men saa er Bygningerne blevet opført uden den tilbørlige Kontrol, saaledes at en ret stor Del af vore Præstegaarde — det kan man vistnok sige — er ret middelmaadigt byggede for ikke at bruge et stærkere Udtryk. Og dertil kommer, at en stor Del af dem er slet vedligeholdte. Jeg har ikke megen Erfaring, men jeg har dog set en Præstegaard blive afleveret saaledes, at den skulde overtages af Lønningsfonden. Denne Aflevering blev, saaledes som det altid skal finde Sted, ordnet paa den Maade, at der skete et Afleveringssyn, hvortil der udnævntes Mænd af Retten til at bistaa Provsten; den afgaaede og den ny tilkommende Præst skulde være til Stede, og det var vist i det hele taget altsammen i Orden. Saa gik man da Præstegaarden efter for at gøre de Udsættelser, som skulde betales af den Præst, som afleverede Præstegaarden. Man gennemgik Bygningerne fra øverst til nederst. Præstegaarden var meget slet vedligeholdt. I og for sig kunde den afgive en god Bolig, Rummene var store og lyse nok, men den havde ikke været stærkt bygget oprindelig. Der var enkelte af Bygningsmaterialerne, der ikke var gode; f. Eks. havde det ikke været paaset, at der skulde være en god Kalkmørtel at mure i. Men i det store og hele kunde Præstegaarden, som sagt, have været ret god til Brug, blot den havde været vel vedligeholdt. Man begyndte nu at udsætte Taget, og Sandheden tro maa jeg sige, at det var nødvendigt at gøre nogle Udsættelser der. Jeg tør ikke paa dette Sted af min Tale nævne, hvor mange Steder det kunde regne igennem dette Tag, thi saa vilde man ikke tro mig. Man udsatte altsaa Taget og opførte den Sum, som den paagældende Præst, der afleverede Bygningerne, skulde betale for Istandsættelsen; og Summen ansatte man til 5 Kr. Paa lignende Maade gik det med en hel Del andre Ting, som var at udsætte. Blandt andet var Gulvene i Bygningen af en saadan Beskaffenhed, at de var næsten ubrugelige; deres Reparation blev ikke sat til en saa latterlig lav Sum som 5 Kr.; hvis jeg ikke tager fejl, var det godt 60 Kr. Den nye Præst, der ikke havde Kendskab til disse Forhold, skrev under paa denne Forretning, og den gamle Præst gjorde det ogsaa — han kunde jo ogsaa

sagtens gøre det, thi det var ham, der slap saa billigt. Men den nye Præst maatte altsaa tage imod Bygningen og nogle meget smaa Summer til den nødvendige Istandsættelse, og da denne var foretaget og havde kostet mere end det dobbelte af, hvad der var tilkendt den, var Bygningen dog i en saadan Tilstand, at det var ganske umuligt at bruge den; thi det regnede ned igennem Taget rundt omkring. Den paagældende Præst havde imidlertid en Slægtning, der ikke var helt ukyndig i Bygningssager, og han kom dertil en Dag og fik Lejlighed til at gaa det igennem, og saa skrev han en Indstilling til Ministeriet om hele dette Forhold. Ministeriet sendte den tilbage, da den skulde fremsendes ad tjenstlig Vej, og den blev da ledsaget med en Skrivelse fra den paagældende Provst, hvori denne gjorde gældende, at det hele ikke betød noget. Jeg skal ikke citere noget af Provstens Skrivelse; men den var af en saadan Beskaffenhed, at da den paagældende Mand fik at vide, hvad der stod i den, havde han ikke andet at gøre end at bede Ministeriet om, at den kongelige Bygningsinspektør maatte komme og se paa den paagældende Præstegaard, da det forekom ham, at det var for uforsvarligt at lade en Familie bo i en Bygning af den Beskaffenhed. Ministeriet sendte da den kongelige Bygningsinspektør derved, og han fandt, at de Udsættelser, der var gjorte ved Afleveringssynet, ikke kunde passere. Han fandt, at i Stedet for 5 Kr. burde der sættes 500 Kr. til Tagets Istandsættelse, og i Stedet for noget over 60 Kr. til Gulvenes Istandsættelse burde der ogsaa sættes en Sum af omkring 500 Kr.; og saaledes helt igennem. Derefter blév der saa af Ministeriet givet en Bevilning til Præstegaardens Istandsættelse, og det viste sig, at i dette Tag, til hvis Istandsættelse der efter den skete Udsættelse skulde betales 5 Kr. af den afgaaende Præst, fandtes der 1100 Tagsten, der var itu; der var altsaa mindst 1100 Steder, hvor Regnen kunde slaa igennem. Men det forekommer mig, at naar det kan ske, at Staten skal overtage saa slet vedligeholdte Ejendomme, er vi inde i en Tilstand, som Statskassen ikke kan være tjent med, og derfor henstiller jeg til den højtæredede Kirkeminister at drage Omsorg for, at der bliver skabt en anden Ordning af disse Afleveringsforretninger. Jeg ved ikke, om det er ens alle Steder; men at det i nogen Maade gaar til paa den Maade, som det er gaaet her, har jeg erkyndiget mig om ved at tale med forskellige, der